

Valtiovarainministeriö
Vero-osasto

Viite: Lausuntopyyntö 5.12.2014, Selvitys pienyritysten maksuperusteiseen arvonlisäverotukseen siirtymisestä VM125:00/2014 Asianumero 2340/00.01.00.01/2014

PIENYRITYSTEN MAKSUPERUSTEINEN ARVONLISÄVEROTUS

Lausuntopyyntö koskee valtiovarainministeriössä laadittua muistiota ”Pienyritysten maksuperusteinen arvonlisäverotus”, sisältäen pykäläehdotukset sekä vaikutusarvion. Valtiovarainministeriön selvitystyö liittyy pääministeri Stubbin hallitusohjelman asiaa koskevaan kirjaukseen 24.6.2014.

Suomen Yrittäjät (SY) esittää lausuntonaan seuraavaa:

SY kannattaa maksuperusteisen arvonlisäverotusmahdollisuuden käyttöönottoa mahdollisimman pikaisesti selvityksessä esitetyn mukaisena. Jäljempänä on kuvattu yksi muutosehdotuksemme liittyen liikevaihtorajan ylitystilanteisiin.

Selvityksessä esitellään kolme mallia maksuperusteisuuden soveltamiseksi:

1. pelkästään myynteihin, ns. epäsymmetrinen malli (luku 4.1.)
2. saman verovelvollisen myynteihin ja ostoihin, ns. symmetrinen malli (luku 4.2.)
3. kahden verovelvollisen välisiin liiketoimiin (luku 4.3.)
4. vain tilikauden aikana (luku 4.4.)

Epäsymmetrinen ja symmetrinen malli

Pidämme yritysten maksuvalmiuden parantamisen kannalta parhaana ensimmäistä, epäsymmetristä mallia. Yritys voisi silloin tehdä ostoväennykset nykyiseen tapaan suoriteperusteisesti, mutta tilittää suoritettavat arvonlisäverot kassaperusteella. Lisäksi se olisi vähiten nykytilasta poikkeava, kun ottaa huomioon, että verovelvollinen voi nykyisin valita kunkin myynnin ja oston osalta erikseen, soveltaako ajallisen kohdistamisessaan pääsääntöä (suoriteperustetta) vai poikkeussääntöä (laskutusperuste). KHO on vahvistanut periaatteen ratkaisussaan KHO

20.12.1996 T 3930. Mainittu päätös koski nimenomaisesti maksuperusteisuutta soveltavaa alkutuottajaa, mutta osto- ja myyntikohtaista valinnanvapautta on voitu soveltaa päätöksen johdosta muihinkin toimiin.

Ymmärrämme kuitenkin valvonnalliset ja valtiontaloudelliset tarpeet symmetrisen mallin puolesta, ja siten muistion suosittelu symmetrisen puolesta on perusteltu. Symmetrisen mallin käytännön etuna on myös se, että pienyritykset voisivat entistä joustavammin perustaa niin kirjanpitoa kuin arvonalisäverotuksensa tiliotteisiinsa, mikä helpottaa hallinnollista taakkaa.

Mielestämme mahdollisuus maksuperusteiseen alv-kohdistamiseen pienyrityksille tuo niin merkittävän hyödyn, että se tulee saattaa voimaan viivytystä. Tämä tapahtunee lähtemällä liikkeelle selvityksessä valitulla symmetrisellä mallilla, mikä on myös kustannusvaikutuksiltaan vähäisin.

Kahden verovelvollisen välisiin liiketoimiin ulottuva malli

Emme pidä toteuttamiskelpoisena kolmatta mallia, eli maksuperusteisuuden ulottamista pakollisena ostoihin, joita muu verovelvollinen tekee maksuperusteisuutta soveltavalta myyjältä. Tämän malli heikentäisi maksuperusteisuutta soveltavien yritysten asemaa markkinoilla niin merkittävästi, etteivät yritykset laajasti ottaisi käyttöön mahdollisuutta maksuperusteiseen arvonalisäveron kohdistamiseen.

Vain tilikauden aikana sallittu maksuperusteisuus

Neljännän mallin, eli vain tilikauden aikana sovellettavan maksuperusteisuuden haitat ovat selvityksessä kuvatut: Vaatimus arvonalisäverotuksen oikaisuun suoriteperusteiseksi tilikauden päättymishetkeen aiheuttaa hallinnollista työläyttä sekä merkittävää rahoitustarvetta. Tämä aiheuttaisi maksuperusteisen arvonalisäverotuksen tuomien hyötyjen huomattavan vesittymisen.

Vaikuttavuus

Pidämme 500 000 euron liikevaihtorajaa riittävänä kattamaan olennaisen osan yrityksistä, jotka kärsivät pidentyneistä maksuajoista. Jos myöhemmin, maksuperusteisuuden voimaantulon jälkeen kävisi ilmi, että raja on riittämätön, voidaan asiaa tarkastella uudelleen.

Pykäläehdotukseen on oletettavasti valvonnallisista syistä lisätty vaatimus kohdistaa vero viimeistään silloin kun 6 kuukautta toimituksesta on kulunut. Pidämme ehtoa kohtuullisena ja hyväksyttävänä.

Pidämme hyvänä, että selvityksessä ei esitetä muissa lausuntopalautteissa esitettyä vaatimusta moitteettomasta veronmaksuhistoriasta

edellytykseksi maksuperusteisuuteen pääsemiseksi. Mielestämme vaatimus asettaisi aloittavat yritykset perusteetta pidempään toimineita heikompaan asemaan.

Liikevaihtorajan ylittyminen

Selvityksen sivulla 15 käsitellään liikevaihtorajan ylittymistä kesken tilikauden. Selvityksessä ehdotetaan, että tällöin verontilitykset tulisi oikaista suoriteperusteiseksi tilikauden viimeiselle kalenterikuukaudelle. Käsityksemme mukaan ehdotus voi aiheuttaa kohtuuttomia tilanteita yrityksissä, tai jopa vähentää taloudellista aktiivisuutta loppuvuodesta.

Ehdotamme tämän vuoksi, että lähtökohtaisesti oikeus soveltaa maksuperustetta määräytyisi edellisenä vuonna toteutuneen liikevaihdon (AVL 3.2 §) mukaan siten, että kuluvana vuonna tapahtuva rajan ylitys ei aiheuta velvoitetta oikaisuun suoriteperusteiseksi. Tämän ohella tulisi poikkeuksellisesti olla mahdollista soveltaa maksuperusteisuutta, vaikka edellisellä tilikaudella raja olisi ylittynyt. Tällöin selvityksessä edellytetty suoriteperusteiseksi oikaisu joulukuulle on perusteltu.

Siirtymisen maksuperusteisen ja suoriteperusteisen menettelyn välillä tulisi tapahtua myös juoksevassa toiminnassa joustavasti, eli esimerkiksi ilmoituskauden vaihteessa (yleensä kuukausi). Jo merkittävä osamaksulla suoritettu investointi voi aiheuttaa tarpeen siirtyä poikkeusmenettelystä (maksuperuste) pääsääntöiseen menettelyyn (suoriteperuste).

Esitämme lopuksi, että asiaa koskeva hallituksen esitys valmistellaan siinä aikataulussa, että se voidaan hyväksyä vielä kuluvalla vaalikaudella.

SUOMEN YRITTÄJÄT

Jussi Järventaus
toimitusjohtaja

Satu Grekin
veroasiantuntija